

EPILOGUS.

Hic tandem etiam, Lector benevole, hanc compositionum mearum Medico-Chymicarum novam Editionem, multis auctam & locupletatam accessionibus, quas promiseram, multa etiam in recognoscendo, corrigendo, elimando, siquid mendosum, aut minus aptum usibus publicis irrepserrat, adhibita diligentia, per DEI gratiam nunc absolvi. Quæ sanè editio sic recognita, correctæ, & eliminatæ etsi talis, ut non titulo-tenus, sed reipsâ Thesaurum se probet & Armamentarium Medico-Chymicum, quibusvis morbis & affectibus humani corporis propellendis efficacissimum; Non dubito tamen, quin adhuc meos inveniam Hadriano-Mastiges, modo hoc, modo illud canum instar, allatrantæ & arrodentes in illo opere, imò non tam in opere per se, quam operis producti auctore. Opus enim ipsum quippe bonum per se, & à bonis reique Medicæ callentissimis jam pridem dilaudatum, cum vituperiis convellere illi nequeant, Me, subinde, Me, post DEUM, Operis Auctorem calumniis proscindere nituntur. Et hi sanè, quantum hæc-

nus quidem de latratibus istis & rofionibus compertum nobis, non unius sunt, sed diversorem generum. Quidam eorum, cum simile quid, nedum melius, hæcenus non præstiterint (præstare autem vel planè noluerunt, invidiâ forsan prohibente, si non ignaviâ, vel, quod verisimilius, nequiverunt) quod meum solius est, per DEI gratiam, aliorum etiam operis ascribunt mutuis, ne scilicet genuino Auctori sua maneat integra exillimatio, & illa (quæ tamen nemini invidet ipse, qui meretur) à bonis viris in templo famæ & bonæ mentis suspenfa jam pridem monumenta. Quæ proinde ut suo deturbent illi locò, vel ad minimum maculis aspergant suspicionum, conquisitis hinc inde variis missilibus, vanis tamen illis & invalidis, aggredi nituntur & impetere. Præcipuum, & quod palmarium putant, hoc est: Artem longam esse, vitam hominis brevem; ergò ajunt quî fieri potest, ut tot illa, per totam artem Medicam, longissimâ experienciâ nitentem, diffusa experimenta singularia unius sint hominis? Possẽm hîc, si vellem, prolixè commemorare, quid & quantum alii, ante me, cum in hæc, tum aliis facultatibus, suo quisque modo singulariter, magnâ cum laude & admiratione præstiterint, idque annis suæ vitæ non usque adeò numerosis; sed missis jam illis, de meo tantum, quo defunctus hîc sum, labore loquar, per DEI gratiam, felicissimo. Difficilem hunc, fateor,

EPILOGUS;

525

fateor, maximè que operosum sum expertus; sed tandem tamen, Deo aspirante, ita superabilem, ut quæ per illum ex gratiæ & naturæ lumine, magnis sumptibus inventa, multis etiam & variis tam magnorum Principum, quam aliorum curationibus, ab annis vitæ meæ plurimis feliciter adhibita sunt & approbata, boni publici promovendi amore, in publicam emittere lucem non sim virtus. Quæ quidem ita publicata si Mea solius esse negare adhuc pergant in vide, age, demonstrent tandem, à quibus & per quos illa alios adinventata, per quos & à quibus aliis mihi communicata, Sed hæc istorum demonstratio cum ex voto parùm successura videatur, defectis & succumbentibus iisdem alia cohors aliorum, prioribus etiam istis nequiorum succenturiari & opem ferre subsidiariam conatu, dum, quicquid præstitum in hoc nostro opusculo, per se quidem nec illis ipsis illaudato, suâ quippe semetipsum bonitate, vini instar vendibilis, commendante, spiritui ascribunt familiari. Rectè quidem illi, si per spiritum hunc primò & principaliter intelligerent eum, à qui omnia in omnibus operatur, à quo, & in quo, & per quem sunt omnia, in quo sumus, vivimus, & movemur, spiritum nempe divinum & omnipotentem, omnibus bonis familiarem, de quo etiam Poeta Ethnicus, dona illius agnoscens, ait:

ET DEUS in nobis, agitante calescimus illō,
Sedibus æthereis Spiritus ille venit.

Cui soli etiam, utpote datori & motori rerum omnium, quicquid hic boni est, unice acceptum refero, idemque ut semper sit & maneat quam maximè familiaris, clemens & propitius, quotidianis cum precibus oro: Si deinde etiam, respectu nimirum secundo & subordinato, nomine spiritus illius familiaris vel cum subnotarent, qui spiritus illius omnipotentis munere mihi datus & connatus, adeoque ad capeffendum hunc laborem & producendum effectum, ceu causa ministra & instrumentalis, à principe motus & instructus, vis nimirum & genius mentis, arte, usu, & experientia informatus, illustratus, confirmatus: quo sanè Spiritu nisi æquè familiari, à nullis unquam vitæ meæ actionibus, dictis & cogitatis separabili, uterer quotidie, parum utique discriminis inter me foret, & brutum animal, imò truncum & stipitem. Verum enim verò cum indiciis pateat non obscuris, quem & qualem isti spiritum, mihi familiarem & omnia suggerentem, hic indigent, cum videlicet, qui ministeriis hominum temerariorum, suggestiones ejus clancularias impiè desiderantium, quandoque se mancipans, jam Crystallis, jam annulis, jam aliis carceribus includi se ad tempus, emi & vendi, mitti & remitti se patitur, summo possidentium tam animæ, quam corporis sæpè peri-

periculo: meritò equidem, DEI ipsius cordium scruta-
toris, & innocuæ culpationum istarum impiarum
conscientiæ meæ testimonio fretus, traductores hosce
meos & calumniatores, dona DEI divino munere mi-
hi concessa, nec aliter, quam in DEI gloriam & homi-
num salutem evidenter usurpata, Cacodæmoni tribu-
entes, non sine horrendo blasphemiae crimine, meritò,
inquam hosce impios blasphemantes non alio dignor
loco, quam quo suos ipse CHRISTUS noster Phari-
sæos, progeniem illam viperarum, opera divina Beel-
zebub ascribentium, qui tamen, utpote malus ipse, &
mali omnis author, non nisi mala operatur, & si quid
apparenter sub specie boni operari videtur, non nisi in
perniciem hominis dirigere meditatur. Cui proinde
pessimo Dæmoni & Sathanæ, qui dona illa, in homi-
num salutem divinitus concessa, odio tribuunt Phari-
saico, ut idem cum Authore illo suo nomen, eundem
titulum merentur Sathanicum & Diabolicum, sic di-
gnam etiam isto tam nefando crimine pœnam, nisi resi-
piscant seriò, suo tempore non effugient. Præter hos
denique illorum etiam (Catonum, dicam, an Catapan-
critonum?) protervitatem & effrontem audaciam ex-
perior, qui pro more suo & caninâ impudentiâ, quâ
nil non allatrant, impetunt, arroduct, nil nisi propria
magnificiunt, cætera omnia, etiam artes & scientias
liberaliores, quantum vis labello ipsis primo vix degu-
statas,

statas, cum suis & auctoribus & cultoribus alto supercilio aspernantur, nec risu tantum & fannis excipiunt, sed probris insuper scurrilibus, vanitates, nugamenta, stercorea proclamando, prosequuntur. Eadem dubio procul etiamnum temeritate, eodem ausu Memet & Mea sibi arripient perstringenda; immemores interim miselli illi focii, insulsi & semicocti Medicastrum, imò, si titulo eos convenientiore appellitem, Asini Cumani, quam sit ipsis tam rei Medicæ, quam aliarum artium & scientiarum curta suppellex. Verum, quod proverbio dicitur, quo quis indoctior, eò impudentior, idem nostris hisce Zoilis & Aristarchis, si DLS placet, acutissimis usu venit. Propriâ virtute & famâ cum nequeunt inclarescere, aliâ rem viâ aggredientes, virtuti & famæ aliorum calumniis detrahendo, se verò & sua magnificè jaëtitando, apud ignaros præsertim & simpliciores, laudem sibi & gloriam aucupantur, proverbii memores, *ἐξ ὀνόματος καὶ ἡμιμῆδος*. Sed ô miseram illam laudem, vanam & inanem gloriolam, quæ, si deveniendum ad rem, & in illâ, de quâ tam profusè & plusquam Thraſonicè gloriantur, saltandum Rhodo, planè evanescit, adeòque fortunam Icarum, cujus temeritatem arroganter æmulata, pari cum dedecore subit & experitur, ut locum inveniat illud Horatianum, Risum teneatis amici. Quo sanè ex casu ignominioso quem sibi morbum attrahit (visa loquor & neta) affectata illa gloria,

gloria, pullis unquam seu decoctis seu recoctis suis, nedum sigillis, amuletis, characteribus, superstitionibus, incantationibus, ritibus, ceremoniis, figuris, fabulis caballisticis, curismagicis, aliisque mille vanitatibus (quibus tamen ut alias mirè sibi placet, sic aliis etiam sub nomine secretioris Medicinæ non rarò imponit) curabilem deprehendit. Sed de isthâ Censorum familiâ Thraſonicâ, se tantum & sua admirantium, alia verò aliorum opera, qualiacunque sint etiam, pro suâ, quam superciliosè sibi arrogant, autoritate & licentiâ, nigro carbone notantium, quid ego multis? Sorices suo se produnt indicio: Sic nostri illi Censores temerario & insipido iudicio: Quo & ipso nil aliud præmii loco merentur, quam quod Midas olim cum de Phœbo iudicasset, de quo vetus illud; Auriculas asini Mida rex habet: Quod uberius sic explicat Ovidius lib. II. Metam. fab. 4.

..... Nec Delius aures
Humanam patitur stolidas retinere figuram;
Sed trahit in spaciū, villisque albensibus implet,
Instabilesque illas facit, & dat posse moveri.
Cœtera sunt hominis, partem damnatur in unam,
Induiturque aures tardè gradientis aselli,

Et hoc sanè non invidendum ipsis præmium, nostri

X x x

stri

Illi sibi habeant Midæ, eodemque præ aliis conspicui
 soli sibi placeant, suo voto vivant, suo sensu abundant,
 soli que ea scire, nosse & posse, quæ homines demiren-
 tur, sibi persuadeant. Ego interim eo, quod conces-
 sum mihi, talento, Reipublicæ inservire Medicæ, tuis-
 que, Lector candide, commodis promovendis ole-
 um & operam impendere non desistam. Quo nomi-
 ne etiam amicorum meorum, imò Principum, & Ma-
 gnatum hortatibus obsequii malui tam in hoc quàm
 priore opere publicando, quam censuras latrantium
 Zoilorum caninas vereri. Ad praxin quidem meam
 tantum collegeram hæc primitius, ut promptuarii in-
 star quotidiani, ubicunque agerem, tum domi, tum
 peregrè, semper ad manus haberem, de publicatione
 eorundem nil tum sollicitus, sed instantium apud me
 & editionem suadentium Germanicæ ferè totius Me-
 dicorum primariorum autoritas prævaluit tandem,
 ut mentem mutarem, & quæ privatis solum usibus me-
 is erant collecta, in publicum prodire paterer, memor
 hæc etiam in parte, me non mihi solùm, sed aliis etiam,
 qui meâ indigent operâ, natum. His talibus igitur,
 non verò Aristarchis illis *μονοσώφους καὶ μακροσώφους* nil nisi
 propria admirantibus (quorum ego iudicia, cum ipsi
 vel fundamentorum Medicorum adhuc ignari, vel na-
 tivo quodam vitio præoccupati, vel etiam extonsi-

nâ nuper aut equili, illotis manibus pedibusque adhæc nostra proruente, ea partim virulenta, partim imperfecta, inutilia & supervacanea esse, præcipitanter judicent, nec tamen his ingeniosiora, præstantiora & tutiora in medium hætenus afferant, nil utique memor) Mea hæc libens communicare, nihilque invidiosè occultare volui, eo fine, ut ad DEI gloriam, & proximi utilitatem ille, cui placent, utatur, utque huc tanquam ad asylum confugiat, si quis in periculo sanitatis & vitæ constitutus opem desideret, imò ut ex hoc, tanquam instructissimo Armamentario, contra quosvis morbos & affectus arma salutaria, arma remedia deprobat, quorum usum varium & multiplicem ut locupletissimè suppeditat, ita evidentissimè utentibus approbat. Id quod Medici fundamentales & Dogmatici, omnesque saniores Practici, qui illorum non fastidunt usum, pleno ore fatebuntur. Experimini, qui vultis, sat hinc pro encomiis ipse eventus. Quod si omnibus tamen placere & satisfacere hæc nequeant, sat reor esse, si bonis & peritis.

Et hæc, Lector sincere, de Thesauro & Armamentario nostro Medico Chymico, non sine plurimo labore & sudore productio, Epilogi loco dicta sufficiant. Quo quidem promissis illis in edito jam ante Thesauro accessionibus non paucis nunc locupletato

tantisper utare, fruare, donec, si per fata licuerit, alia
etiam, fortassis longè secretiora, non minus proprii
mei ingenii inventa, suo olim tempore in lucem, & ad
totius Reipublicæ Medicæ emolumentum sempiter-
num subsequantur. Interim bene vale, pari-
terque mihi cresce & fave.

INDEX